

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ДОХОДУ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Свержевська Аліна Андріївна

здобувач ОС «магістр»,

Державний біотехнологічний університет

Науковий керівник: Кашперська Анастасія Іванівна

кандидат економічних наук, доцент,

Державний біотехнологічний університет

Організація обліку сільськогосподарських підприємств має певні відмінності та особливості, що зумовлені специфікою технологічних процесів. Аграрії, як і суб'єкти господарювання будь-якої галузі, прагнуть отримання прибутку. Дохід від реалізації продукції сільськогосподарського підприємства є результатом використання власних матеріальних ресурсів, необхідних для забезпечення господарської діяльності. Не викликає сумнівів складність процесу виробництва сільськогосподарської продукції, яка потребує певних витрат на посіви, вирощування, внесення добрив, боротьби зі шкідниками, обробки і зберігання культур, які передують отриманню виручки від їх реалізації.

Облік доходів від реалізації сільськогосподарської продукції має особливе аналітичне значення для системи управління сільськогосподарським підприємством, є інформаційним джерелом щодо збуту і реалізації продукції, аналізу обсягів реалізації з метою стратегічного планування, удосконалення цінової політики, аналізу ринків збуту, прогнозування очікуваного прибутку.

Основним джерелом доходів для суб'єктів сільського господарства є їх основна діяльність, тобто виробництво (вирощування) біологічних активів, які у підсумку перетворюються у сільськогосподарську продукцію.

Одним із факторів, які не просто впливають на дохід сільськогосподарських підприємств, а, фактично, можна вважати визначальним чинником отримання доходів, є вплив природно-кліматичних факторів та сезонність.

Доходи від реалізації сільськогосподарської продукції, оцінка яких здійснювалася за договірними цінами, визначаються відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід». При цьому собівартість реалізованої сільськогосподарської продукції дорівнює вартості, за якою вони відображаються в обліку на дату передачі (реалізації) сільськогосподарської продукції замовнику [1].

Дохід від реалізації відображається в бухгалтерському обліку у момент його настання, незалежно від дати грошових надходжень на рахунок підприємства.

Визнання доходу і достовірність його оцінка – необхідна інформація для відображення її у фінансовій звітності. Однією з умов визнання доходу від реалізації є передача покупцеві всіх ризиків і вигод, пов'язаних із правом власності на продукцію [2].

Відповідно до НП(С)БО 15 «Дохід», дохід (виручка) від реалізації продукції визнається у разі наявності таких умов: покупцеві передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію; підприємство не здійснює надалі управління та контроль за реалізованою продукцією; сума доходу (виручка) може бути достовірно визначена; є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигід підприємства, а витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені [3].

Організація обліку на сільськогосподарському підприємстві передбачає самостійне визначення у формі відповідного наказу про облікову політику на підставі чинної законодавчої бази, що регулює ведення бухгалтерського обліку. В наказі щодо обліку доходу від реалізації продукції доцільно передбачити методи оцінки доходів та умови їх визнання, класифікацію доходів, порядок документального оформлення та відображення доходів на рахунках бухгалтерського обліку, в облікових регістрах та фінансовій звітності. При цьому, документальне оформлення доходу від реалізації сільськогосподарської продукції має враховувати наявність особливостей напрямів її використання (реалізація кінцевому споживачу, реалізація в рахунок паїв, оплата праці працівників підприємства в натуральному вигляді – продукція замість грошей).

Варто приділити увагу аналітичному обліку реалізації сільськогосподарської продукції, який покликаний забезпечувати відображення повної деталізованої інформації щодо отриманих доходів, з урахуванням понесених витрат, не лише за кожним видом реалізованих сільськогосподарських культур, а й у розрізі груп продукції, покупців, ринків збуту тощо. Підприємство може самостійно впроваджувати до Робочого плану рахунків додаткові аналітичні рахунки, виходячи з видів, обсягів та специфіки своєї діяльності, а також конкретних потреб та завдань.

Зауважимо, що одним з основних заходів удосконалення механізму формування доходів сільськогосподарських підприємств є аналіз їх прибутковості. Для цього використовується метод фінансового аналізу – «витрати-обсяг прибуток», з визначенням залежності між сукупним доходом від реалізації, сукупними витратами, прибутком й обсягом виробництва продукції. Це дає змогу відстежувати залежність фінансових

результатів від витрат і обсягів виробництва та/або реалізації. Основною метою аналізу є прогнозування фінансових результатів, визначення рівня випуску продукції, за якого прибуток буде максимальним, або рівня, за якого не буде ні прибутку, ні збитків [2].

Правильна організація обліку доходів від реалізації сільськогосподарської продукції і, як наслідок, своєчасне надання системі управління підприємством достовірних повних облікових даних дозволять не лише підвищити управлінський контроль, а й збільшити прибутковість, рентабельність і конкурентоспроможність.

Список використаних джерел:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text>
2. Потриваєва Н.В., Христенко О.О., Гавалешко К.О. Особливості формування та обліку доходу від реалізації сільськогосподарської продукції: теоретичний аспект. *Глобальні і національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 18. С. 556–561.
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>